

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Výtvarný vývoj produkce harrachovské sklárny v Novém Světě 1850-1940

Doktorand: PhDr. Jan Mergl

Ústav pro dějiny umění, FF UK v Praze

Disertační práce *Výtvarný vývoj produkce harrachovské sklárny v Novém Světě 1850-1940* předložená Janem Merglem mapuje výtvarný vývoj sklárny v Novém světě v Krkonoších od počátku druhé poloviny 19. století do roku 1940, tedy období od smrti fenomenálního ředitele Johanna Pohla do doby, kdy podnik převzal šumavský Němec Rudolf Endler. Předložená práce je členěna do dvou částí (svazků), přičemž v prvním z nich jsou popsány stylové a formální proměny vyráběných artefaktů v deklarovaném období (155 stran vč. seznamu literatury; 144 obr.). Druhý díl disertační práce tvoří katalog (317 kat. č.).

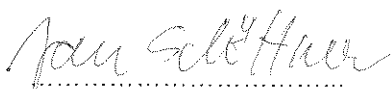
Textová část je logicky členěna dle jednotlivých stylových období, která utvářela podobu produkce a zároveň – jako významné milníky – jsou zmíněny světové (aj.) výstavy, kterých se Harrachovská sklárna účastnila a které měly pro podobu jejího výrobního programu často zásadní důležitost. Jan Mergl obratně a čtivým způsobem popsal výtvarný vývoj novosvětských artefaktů, a to jak z hlediska morfologického, tak i z hlediska užití rafinačních technik a technologie (druhy vyráběných skel, apod.). Jako podklad pro zpracování a hodnocení produkce mu vedle dostupné literatury, posloužily archivní prameny, které jak sám autor píše, nebyly dosud využity (s. 11). Jedná se především o rozsáhlý konvolut kreseb a náčtů (zákresové knihy) novosvětských skel z firemního archivu (dnes archiv sklárny Novosad a syn, Harrachov).

První část disertační práce Jana Mergla obsahuje řadu cenných, dosud neznámých skutečností, jako např. informaci o dodávce novosvětských osvětlovacích těles a kandelábrů (zprostředkovaných londýnskou firmou F. & C. Osler) do interiérů paláců indických maharádžů nebo detailní popis tvorby polozapomenutého návrháře Rudolfa Schwedlera. Obraz produkce sklárny též velmi vhodně dokresluje dobové názory a postřehy, které doktorand J. Mergl převzal ze soudobých zpráv a hodnocení publikovaných v katalogích světových výstav a v další literatuře pramenného charakteru. Z formálního hlediska lze jen kvitovat, že tyto citace jsou uváděny jak v českém překladu, tak i (v rámci pozn. aparátu) v originále. Mimoto je třeba ocenit J. Merglem uváděné zdroje (citace) četných předloh, které byly přímým zdrojem či inspirací harrachovským návrhářům a rafinérům.

Druhý díl předkládané Merglovy práce tvoří obsáhlý katalog výrobků novosvětské sklárny, který ve své struktuře kopíruje textovou část. Předkladatel práce vytvořil ilustrativní přehled produkce sklárny a připojil ke každé položce (vedle základních údajů) nejen přesný popis užití techniky ale i komentář včetně případných analogií. Součástí katalogu jsou i odkazy na příslušné archivní prameny a literaturu. Tuto část disertační práce je tedy možné považovat za velmi dobrý základ pro vytvoření eventuálního *catalogue raisonné*.

Janu Merglovi se v této disertační práci podařilo nejen popsat a zhodnotit výtvarný vývoj sklárny v Novém Světě v Krkonoších ve shora uvedeném období, ale i produkci sklárny srovnat a posoudit v evropském, respektive světovém kontextu sklářské výroby.

Vyjma drobných formálních nedostatků (překlepy v textu), které nepřesahují běžný průměr, jsem neshledal žádné skutečnosti, které by bránily v obhájení disertační práce Jana Mergla. Práci považuji za velmi přínosnou a vřele ji DOPORUČUJI k obhajobě.

PhDr. Jan Schöttner, Ph.D.,

kurátor sbírky historického skla

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

17. listopadu 2

110 00 – Praha 1

Tel.: 251 093 269, 603 705 733

E-mail: schoettner@upm.cz

V Praze 11.5.2014